

سن ازدواج، هر روز بیشتر از دیروز

میانگین سن ازدواج در کل کشور طی 40 سال اخیر برای خانمها و آقایان حدود 4 سال افزایش پیدا کرده است...

میانگین سن ازدواج در کل کشور طی 40 سال اخیر برای خانمها و آقایان حدود 4 سال افزایش پیدا کرده است سن ازدواج، هر روز بیشتر از دیروز

شرایط برای ازدواج سخت‌تر می‌شود و جوانان هر سال از همسرگزینی دورتر می‌شوند، آن قدر دور که اکنون خانواده‌ها و مسئولان از سرعت گرفتن این روند نگران شده‌اند. شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی بستری را در جامعه فراهم کرده که در آن هر سال شاهد بالا رفتن میانگین سن ازدواج در کل کشور هستیم. این در حالی است که در کلانشهرهایی مانند تهران شرایط نگران‌کننده‌تر است و برخی میانگین سن ازدواج را در بخش‌هایی از آن حتی 40 سال برآورد می‌کنند، این در حالی است که کارشناسان تاکید می‌کنند، عواقب چنین شرایطی چیزی نیست جز نابودی تدریجی چارچوب خانواده و بالا رفتن آمار ابتلا به اختلالات روانی.

دیروز خبرگزاری‌ها خبری را ارسال کردند که رسیدن سن ازدواج به 40 سال را در قلب پایتخت روایت می‌کرد. مهدی عابدی، پژوهشگر معاونت امور اجتماعی و فرهنگی منطقه 6 شهرداری تهران در این باره گفت: یافته‌های پژوهشگران این معاونت نشان می‌دهد، میانگین سن ازدواج در منطقه 6 چند سال بالاتر از دیگر مناطق تهران است یعنی بین 35 تا 40 سال برآورد می‌شود.

همچنین براساس آماری که سازمان ثبت‌احوال در اختیار جامجم قرار داده می‌توان گفت در چند دهه اخیر روند افزایش سن ازدواج به شکل نگران‌کننده‌ای شتاب گرفته است. علی‌اکبر محزون، مدیرکل آمار و اطلاعات جمعیتی و مهاجرت سازمان ثبت‌احوال در گفت‌وگو با جامجم توضیح می‌دهد: براساس آخرین نتایج آمار 9 ماهه امسال میانگین سن ازدواج در کل کشور برای آقایان 28/4 و برای خانمها 23/7 سال برآورد شده است در حالی که در سال 55 این ارقام به ترتیب 24/1 و 19/7 سال بود.

رکوردداران افزایش سن ازدواج

مرور آمارهایی که محزون درباره سن ازدواج در کل کشور ارائه می‌کند، گواهی می‌دهد که بالاترین سن ازدواج در کشور به استان تهران تعلق دارد که در 9 ماهه گذشته میانگین آن برای آقایان 30/2 و برای خانمها 26 سال بوده که البته در کلانشهر تهران این آمار به ترتیب 30/6 و 26/7 گزارش شده است.

به گفته وی، در 9 ماهه امسال سیستان و بلوچستان نیز پایین‌ترین میانگین سن ازدواج را داشته، که برای آقایان 25/4 و برای خانمها 20/9 سال ثبت شده است.

افزون بر این چنانچه تهران را به سه قسمت مرکز، شمال و جنوب تقسیم کنیم، آمار به دست آمده متفاوت خواهد بود؛ زیرا در مرکز تهران میانگین سن ازدواج برای آقایان و خانمها به ترتیب 30/7 و 26/8 سال است، در حالی که این میانگین برای شمال تهران 32/4 برای آقایان و 28/9 سال برای خانمهاست. اما در جنوب تهران شرایط مناسب‌تری حاکم است؛ زیرا میانگین سنی ازدواج آقایان 28/3 و خانمها 23/9 سال تخمین زده شده است.

خطر منفی شدن رشد جمعیت

افزایش سن ازدواج عواقب جبران‌ناپذیری برای جامعه دارد؛ از کاهش نسل جوان و پویای جامعه بگریزید تا دامن زدن به روابط خارج از چارچوب خانواده و مهاجرت.

دکتر سیدحسن حسینی، جامعه‌شناس و عضو هیات علمی دانشگاه تهران در این باره به جامجم می‌گوید: سن ازدواج در جامعه شهری، روستایی و عشایری برای دختران و پسران بالا رفته، البته این آمار برای دختران نگران‌کننده‌تر است.

در این بین هر چه سن ازدواج برای دختران و پسران بالاتر برود شاهد افزایش روابط خارج از چارچوب خانواده خواهیم بود. کارشناسان معتقدند نمی‌توان نیازهای طبیعی جنسی را سرکوب کرد، زیرا چنین رویکردی برای جامعه عواقب نگران‌کننده‌ای در پی دارد و به نظر می‌رسد برای رفع این بحران بهتر است شرایط برای انجام ازدواج آسان در جامعه مهیا شود. حسینی عنوان می‌کند: زوج‌ها دیگر مانند گذشته نیستند که بلافاصله پس از تشکیل خانواده صاحب فرزند شوند، چون آنها برای به‌دست آوردن شناخت بیشتر نسبت به یکدیگر فرزندآوری را به تاخیر می‌اندازند به همین دلیل هر چه سن ازدواج بالا برود، شاهد افزایش خانواده‌های تک‌فرزند و کاهش جمعیت کشور خواهیم بود که یعنی سرمایه‌های انسانی‌مان کمتر خواهد شد.

اشتغالزایی کلید رشد ازدواج

یکی از دلایل بالا رفتن سن ازدواج در شهرهای بزرگ نبود شغل مناسب برای جمعیت جوان است؛ زیرا آنها تا زمانی که نتوانند به درآمد خود اتکا کنند راضی به تشکیل خانواده نمی‌شوند.

حسینی یادآور می‌شود: وقتی بازار کار در جامعه ضعیف باشد تمایل به تشکیل خانواده در جوانان کاهش پیدا می‌کند؛ یعنی تا وقتی که آقایان نتوانند شغل مناسبی پیدا کرده و برای همسرگزینی پیشقدم شوند شاهد افزایش سن ازدواج خواهیم بود. این در حالی است که خانم‌ها نیز این روزها درگیر فضای رقابتی تحصیلی و اشتغال شده‌اند. در این میان برخی کارشناسان معتقدند اگر مسئولان می‌توانستند بموقع شرایط اشتغال را در جامعه مهیا کنند، بانوان کمتری درگیر رقابت در این حوزه می‌شدند؛ چون نبود شرایط برای ازدواج آسان سبب شده آنها برای استقلال خود تلاش کنند.

جیب خالی، ترس از دوتا شدن را زیاد می‌کند

از تجمل‌گرایی و تنگدستی نیز باید به عنوان دو عامل اصلی بالا رفتن سن ازدواج یاد کرد؛ زیرا در حالی که بسیاری از جوانان به دلیل نبود درآمد و ناتوانی در تامین هزینه‌های ازدواج مانند تهیه جهیزیه و تدارکات برگزاری مراسم ازدواج دچار مشکل شده‌اند، بسیاری از خانواده‌ها نیز با پا فشاری به برگزاری مراسم مجلل سبب بالا رفتن سن ازدواج جوانان می‌شوند.

به نظر می‌رسد مهاجرت از شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ نیز سبب شده سن ازدواج دختران در این مناطق بالا برود؛ زیرا وقتی مردان جوان در جست‌وجوی شغل به شهرهای بزرگ مهاجرت کنند تقاضا برای تشکیل خانواده در این نقاط کاهش پیدا می‌کند.

خطر شیوع اختلالات روانی

در این بین باید وابستگی به فضای مجازی و کاهش روابط بین خانواده‌ها را نیز از دلایل بالا رفتن سن ازدواج دانست؛ زیرا برخلاف گذشته که خانواده‌ها و ساکنان یک محله بایکدیگر در ارتباط بودند اکنون بیشتر روابط به فضای مجازی کشیده شده و این فضا نیز آنچنان برخی افراد را به خود مشغول کرده که آنها بیشتر نیازهای خود را در این فضا جست‌وجو کرده و از دنیای واقعی غافل شده‌اند. روان‌شناسان نیز مانند جامعه‌شناسان عواقب ناگواری را برای جامعه‌ای که سن ازدواج در آن بالا برود، پیش‌بینی می‌کنند.

دکتر محمد حاتمی، معاون سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره کشور در این باره به جام‌جم می‌گوید: یکی از اثرات سوء بالا رفتن سن ازدواج در جامعه افزایش میزان اختلالات روانی است؛ زیرا با توجه به نتایج پژوهش‌هایی که در این حوزه انجام شده می‌توان تاکید کرد در جوامعی که سن ازدواج در آنها بالاست شاهد رشد اختلالات روانی به علت احساس تنهایی شدید انسان‌ها و تجربه نکردن زندگی مشترک هستیم.

به گفته این پژوهشگر، افزون بر این باید هشدار داد هرچه سن ازدواج در جامعه بالاتر برود، استحکام خانواده نیز به چالش کشیده می‌شود؛ زیرا زوج‌های جوان انعطاف‌پذیری بالایی درباره مشکلات دارند، اما افرادی که در میانسالی تشکیل خانواده می‌دهند، ممکن است تحمل مشکلات را نداشته باشند و طلاق نخستین گزینه‌ای باشد که در بحران‌های زندگی به آن فکر می‌کنند. مهدی آیینی

جامعه